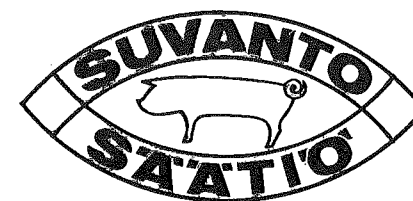

SUVANNON SEUTU

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 1 1976
HELMIKUU

Suvantosäätiö lahjoitti kiertopalkinnon Hämeen viestin B-sarjassa kilpailtavaksi.
Kuva luovutustilaisuudesta.

Hyvät asejelvet, ErP 6:n rintamasotilaat!

Olemme saaneet tulla tänään Keljan taistelujen muistojen päivänä tähän sodissa kaatuneitten muistomerkin äärelle. Olemme saaneet tulla koska on vapaa ja itsenäinen maa. Teidän uhrinne, jotka annoitte taistelussa tämän maan puolesta, ovat olleet antamassa meille tätä lahjaa. Taisteluissa kaatuneet aseveljet jotka lepäätte eripuolilla isänmaamme sankarihaudoissa. Te meidän kanssamme olitte kuuliaisiamme hallitukselle joka kutsui meidät silloin aseisiin puolustamaan tätä Jumalan meille antamaa ja rakkaaksi tullutta maata. Te olette nyt muistoissa meidän silmiemme edessä taisteluissa Raudussa, Saijenjoella, Keljassa, Taipaleessa ja Vuosalmella. Silloin meidän sisimmässämme oli tämä henki: — Luvatta ei kukaan tule meidän synnyinseudullemme, kuin meidän ruumiimme yli. Moni teistä aseveljistä kaatuikin kotitantereilla ja kotipihoillaan, vielä useampi kotimaakuntamme rakkailla mailla. Keljan taisteluissa

teitä kaatui n. 50, antaen kalleimman uhrin isänmaan puolesta.

Me ErP 6:n aseveljet olemme 36 vuotta talvisodan jälkeen olleet rakentamassa tätä maata. Moni aseveli on tänä aikana kutsuttu pois meidän keskeltämme. Rivimme harvenevat. Nuori-polvi on kasvanut, joka ei sillä tavalla ole saanut tuntoa ja olla mukana tämän maan kovissa kohtaloissa kuin me, sen tähden voidaan vähätellen ajatella ja sanoa siitä tiestä ja teoista jota jouduimme kulkemaan. Esimerkiksi eräs nuorimies sanoi talvisodan invalidille: — Miksi menit sotaan? — Me aseveljet emme voi yhtyä tällaisiin ajatuksiin. Olemme saaneet elää talvisodan oikeassa isänmaan puolesta kaiken antavassa asevelihengessä ja siksi sanomme: — Kansa joka ei ole valmis puolustamaan maataan ja valmis antamaan uhreja isänmaan vapauden puolesta, ei ansaitse vapaata maata. Me seisoiimme talvisodassa omalla maallamme. Esi-isille oli tämä maa annettu, he olivat näitä metsiä käyneet, vesiä lasketelleet, pellot raivanneet, kodit ra-

Eero Kuisman puhe Kalevankankaan sankarihaudalla

kentaneet ja luoneet sen sivistyskulttuurin jossa elimme. Me jatkoimme isiltä saatua kallista tehtävää. Meillä oli ylhäältä käsky ja lupa yhtenä kansana, naisena ja miehenä puolustaa tätä rakasta maata. Sen me teidän kanssanne teimme. Te sankariveljet kumpujen yöstä kuiskaatte meille: — Miksi te vielä näin runsaslukuisesti olette tulleet yhteen? — Meitä yhdistää yhteinen isänmaa, me tulemme teidän muistoanne kunniottamaan, meitä yhdistää yhteinen talvisodan henki, me tahdomme rohkaista aseveljinä toisen toisiamme elämään tänä henkisesti raskaana aikana.

Aseveljet: Nostakaamme päämme pystyyn, ajanhenki tahtoo painaa alas, meillä on puhtaat paperit. Olkoon meillä myös iloinen ja luottavainen mieli. Me tahdomme rakastaa isänmaata aina tekoihin asti, joka vei antamaan kalleita uhreja tämän maan puolesta. Sanoakaamme sydämässämme hiljaa ja tarvittaessa ääneenkin: — Jumala isänmaata siunatkoon ja sen tulevia polvia ja antakoon heillekin rakkautta isänmaata kohtaan.

Tervehdyssanat Suvanto- säätion tilaisuudessa

Hyvät naiset, ystävät ja aseveljet!

31 vuotta sitten, kun aseet rintamillamme vaiken, tuntui se monesta meistä vuosia mukana olleista ihmeelliseltä — että joko tosiaan ollaan kuljettu tämä sodan verinen kärsimystentie loppuun? Kun kenttäharmaata vaatetusta alettiin vaihtaa siviiliasuun, heräsi mielessä vielä toivonkipinä uudesta elämästä — ajatus-, että aika paranta haavat, eli toiveikkaana ja voimakkaana mielissä.

Niin, aika on kasvattanut umpeen vanhat rajalinjat — mutta moni meistä joka kantaa sodassa saamansa vammaa tai sirpaletta ruumiissaan ei ole enää siitä yhtä mieltä, että aika parantaa haavat, vaan vuosien karttuessa vammat tuntuvat vain nuortuvan.

Tapasin 22 vuotta sodan päättymisestä Loimaalla aseveljen joka helmikuun 11 p:nä 1940 jäi Kirvesmäessä ykköstukikohdan korsiin vaikeasti haavoittuneena, kun vihollinen valtasi tämän tukikohdan. Tajuttomuuden raja- mailla hän itesäilytysvaiston ohjaamana ryömi laverin alle, ollen siellä monet pitkät tunnit vihollisen miehittämässä korsussa, ennenkuin vastaiskulla saatiin tämä tukikohta takaisin, ja tämä aseveli hoitoon. — Sen jälkeen hänen tiensä kulki sairaalasta toiseen ja jcka hetki sirpale selkärangan ja keuhkojen välissä muistutti olemassaolostaan. Sitä ei voitu halvaantumisvaaran takia leikata. — Muutama vuosi tämän jälkeen huomasi hänen kuolinilmoituksensa lehdessä. — Hän oli kulkenut tiensä loppuun, ja se oli

hänen antamansa hinta isänmaalle.

Monet jotka ovat saaneet antaa raskaimman uhrin synnyinmaalle, ovat vuosien saatossa tulleet huomaamaan tämän uhrin suuruuden. Miten monta kertaa tätä on muisteltu, ehkä monesti tunnettu katkeruutta kohtaloa ja sodan mielettömyyttä kohtaan.

Me, senaikuiset jo ikääntyneet ikäluokat emme suinkaan ihaile sotaa ja lämmittele niillä sankariteoilla — mutta sanoisin: — Se oli suomalaisen miehen ja naisen velvollisuus, ja ainoa kunniakas tie niissä olosuhteissa. — Me säilytimme itsenäisyytemme, mikä ei suinkaan tullut niiden kansojen osalle, jotka valitsivat toisen tien.

Tätä taustaa vasten katsottuna eivät uhrit olleet turhat, vaikkakin ne meistä tuntuu raskaalta kantaa, ja monesti näyttää kuin nykyisin vielä tarpeettomasti liisättäisiin tähän painoa eräitten piirien taholta.

Yhdessä tämä raskas uhri on sittenkin helpompi kestää ja etenkin meistä karjalaisista, jotka olemme hajaantuneet ympäri Suomea, on tällaiset kohtalotovereitten ja vanhojen tuttujen tapaaminen virkistävää ja antoisaa — aivan kuin kesäinen poutapäivä tulisi sielujen silmien eteen sieltä Suvannon varsilta.

Tältä pohjalta Suvanto-säätion on tähän lähtenyt mukaan. — Ehkä ihmetellään, miksi ei säätio ole enempi muistanut sakkolalaisia veteraaneja ja invalideja, — mutta säätionkin mahdollisuudet

ovat hyvin rajoitetut ja siellä on ennen lukkoon lyötyjä velvollisuuksia täytettävänä. — Ei säätiössä missään tapauksessa tunnetta nurjaa mieltä veteraaniveljiä ja -siskoja kohtaan, vaan koetamme vastaisuudessaakin tehdä mahdollisuuksien mukaan parhaamme.

Minulla on kunnia Suvanto-säätion puolesta toivottaa teidät kaikki sydämellisesti tervetulleeksi ja toivon, että viihtyisitte sekä yhdessä olomme toisi päivän paistetta tähän Pohjolan kaamosaikaan. Olkaa tervetulleita!

Eero Kurikka

Asevelijuhla Tampereella

Talvisodan ErP 6:n aseveljet pitivät jälleen yhteisen tilaisuuden Keljan taistelun päivänä Suomalaisella Klubilla Tampereella.

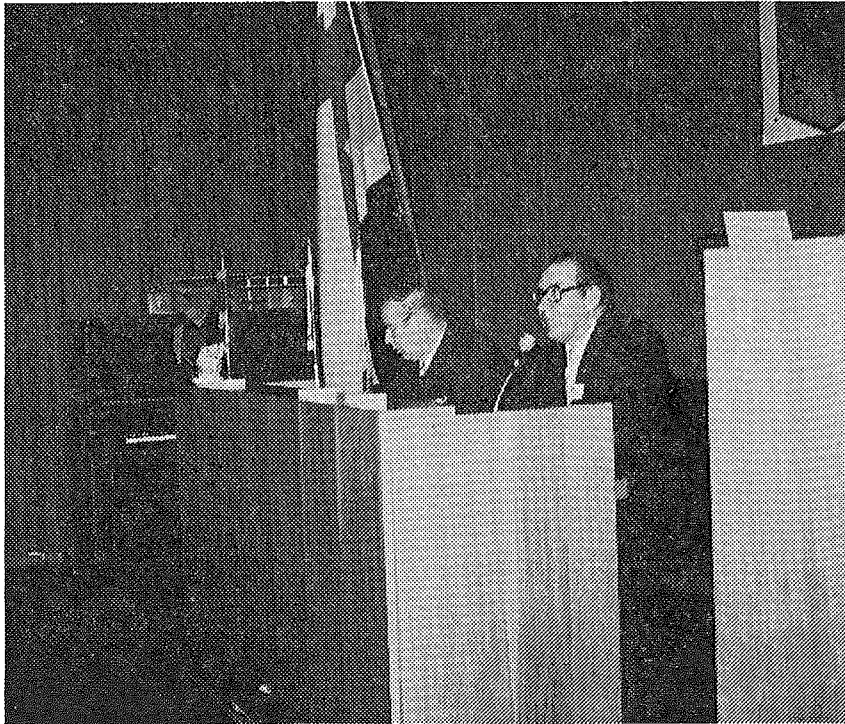
Jo talvisen päivän hämärtyessä oli käyty kunnianosoituksella Kalevankankaan sankarihaudalla, jossa puhui Eero Kuisma ja sepeleeseen ristin juurelle laskivat Tauno Tiussa, Kaarlo Welling ja Arvi Rakkolainen.

Jykevällä tervehdyspuheella toivotti everstil. Heikki Virtanen aseveljet ja säätioitten edustajat tervetulleeksi asevelitilaisuuteen.

Hän toi esille ajatuksen, että Suomen kansaa hajoitetaan sisäl-tä, eikä tavoitteita edes salata... Hän toivoi, että pataljoonan henki edelleenkin säilyisi ja vahvistuisi, joka tulisi saada siirretyksi jälkipolvillekin.

Everstil. Virtanen toimii edelleen asevelitoimikunnan pj:nä ja johti puhetta kokouksessa, sihteerinä Matti Kuuppo.

Päätettiin jälleen kokoontua

Everstil. Heikki Virtanen johtaa asevelikokousta, sihteerinä Matti Kuuppo.

Sotainvalidien Sakkolan alaosasto muuttuu kerhoksi

Sakkolan Sotainvalidien Sakkolan alaosaston vuosikokous pidettiin joulukuun 13 päivänä Tampereella. Osaston puheenjohtaja Kauko Virolainen avasi kokouksen ja toimi myös kokouksen puheenjohtajana, sekä sihteeriksi kutsuttiin Martti Karonen. Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Martti Salmela ja Soini Patja.

Kokouksen päätöksellä päätettiin osasto muuttaa Sakkolan sotainvalidien kerhoksi, joka nimen muutto auttaa pääsemään Pirkka-Hämeen sotainvalidien piiriin toimintaan mukaan.

Nimen hyväksymisen jälkeen valittiin yksimielisesti kerhon puheenjohtajaksi Martti Karonen Tampereelta. Arvalla joutuivat erovuoroon johtokunnan jäsenistä

Hannes Lemmetti, Lauri Lamppu, Martti Salmela ja Reino Volanen, heidät valittiin uudelleen. Lisäksi ovat johtokunnan jäseninä Aarne Naskali, Eemil Kekki, Viljo Purontaa ja Eero Kurikka. Tilintarkastajiksi valittiin Soini ja Sulo Patja ja varalle Yrjö Raaska ja Matti Vääänen.

Vuoden toimintakertomus hy-

Isännöisijän tehtävät, kirjanpidot, tilinpäätökset ym. huolella ja ammattitaidolla.

**ISÄNNOITSIJAIN
TALO- JA TILIHUOLTO**

Vilusen puistotie
33700 Tampere 70
Puh. 633 729

kahden vuoden kuluttua, jolloin toivotaan myös aseveljien tuovan puolisonsa mukaansa tilaisuuteen. Juhlatoimikunta on entisessä kokoonpanossa.

Eversti Paavo Susitaipaleelle ja Lilli Rangell'ille lähetettiin kiitos-sähke.

Ent. Räisälän paikallispäällikkö Arvi Marila kertoi pataljoonan kokoamisvaiheista. Räisälässä. Urho Pessi toi Kaukolaisten tervehdyksen. Eero Kurikka ja Olli Laamanen ojensivat Suvanto-säätiön puolesta Sakkola-viirin pataljoonan aseveljille. Lauri Seppä toi Pirtti-säätiön tervehdyksen ja esitti tervehdyksen metsäpirttiläisten puolesta.

Pelimannit soittivat ja Invalidien veljeskuoro lauloi. Nautittiin yhteinen ateria ja jatkettiin seurustelua muistellen.

väksyttiin ja ennen kokousta kävivät Martti Karonen, Reino Volanen ja Viljam Rastas laskemassa kukkaseppeleen Messukylän sankarihaudan muistomerkin äärelle.

ASA-Cordes
Ulkomittoiltaan markkinoiden pienin 4 kg täysautomaattinen pesukone. Vain 64x55x43 cm. Ruostumatonta terästä. Pesurumpu itse irroitettavissa. Vapaaavalintaiset ja kiinteät ohjelmat.

kairimo
MODIN TAVARATALO
Lempäälä, puh. 740 402

UUNO PULAKKA:

Puhe Säätiön tilaisuudessa

Koko Suomen historian aikana ei Suomen nimi ole ollut niin näkyvästi esillä maailman tiedonvälityksessä, radiossa, televisiossa ja lehdistössä kuin nyt päättämässä olevan vuoden aikana.

Euroopan turvakokouksen kolmannen vaiheen pitäminen Helsingissä, teki yhdellä iskulla koko Suomesta merkittävän tiedonvälityksen kohteen. Kun vielä allekirjoitustilaisuus kokosi lukumäärältään suurimman joukon maailmanhuippuja Helsinkiin, kuin missään muussa historian aikana sattuneessa tapahtumassa, oli Suomi todella maailman tiedonvälityksen suuren mielenkiinnon kohteena. Mikä osuus Euroopan turvakokouksella on oman maanosamme olojen rauhoittamisessa on vielä aikaista sanoa, samoin kuin meidän ei ole syytä erittäin voimakkaasti korostaa Suomen osuutta kokouksen onnistumisesta. Sen me voimme kuitenkin jo nyt Suomen osalta todeta, että kyllä pienelläkin maalla on oma ominaispainonsa suurissa ja kauaskantoisissakin kysymyksissä silloin kun toimii niin, että sen poliittinen luotettavuus saa uskottavuutta ja arvonnantoa suurten vallanpitäjien keskuudessa.

Sanoin ettei Euroopan turvakokouksen merkitystä vielä voida arvioita, mutta joitakin, tosin heikkoja merkkejä on jo nyt näkyvissä, että ainakin jotkut maat ovat osoittaneet toimivansa Etykin hengessä kansainvälisissä suhteissa, mutta pienikin askel oikeaan suuntaan on otettava tyydytyksellä vastaan. Mielestäni tärkeintä koko sopimuksen syntymisessä onkin se, että on alettu tajuta vähitellen, ettei n.s. sivi-

tysvaltioiden välillä sodalla loppujen lopuksi ratkaista mitään. Valitettavaa on vain se, että aikaa tämän tosiasian tajuaamiseen on mennyt 30 v. Kun valtiot tehdyn sopimuksen mukaan ovat nyt ilmoittaneet juhlallisesti ratkaisevansa keskinäiset riitansa rauhanomaisin keinoin, on se luonut turvallisuutta laajoihin kansalaispiireihin koko maailmassa, eikä vähiten Euroopassa, jonka toinen maailmansodan jälkeinen n.s. kylmän sodan kausi loi suurvaltojen välille muurin, jonka pois raivaamisessa on vielä paljon tehtävää. Eräs hyvin oleellinen, suorastaan perustavaa laatua oleva seikka on otettava esille Etykistä puhuttaessa. Ko. sopimus lienee ainoa koko maailman historiassa, jonka päätökset koskevat koko kansaa. Tavallista ihmistä. Ei Euroopan turvakokous olisi mielestäni koskaan toteutunut, elleivät aivan tavalliset ihmiset eri maissa olisi saaneet ääntään kuuluville ja vaatineet takeita siitä, ettei toisen maailmansodan kaltainen, ihmiskunnan suurin tyhmyys toistuisi. Maailman paljon parjattu nuoriso on kulkenut näinä vuosikymmeninä juuri tämän kehityksen kärjessä. Se, että ko. sopimuksella on niin vankka tavallisen kansan tuki takanaan pakoittaa se vallanpitäjiä entistä tarkemmin harkitsemaan päätöksiään, jotka saattavat johtaa maan tilanteeseen, jossa yritetään vanhoja ja moneen kertaan huonoksi havaittuja menettelytapoja asioiden ratkaisemiseksi. Ennenkuin ryhdyin tarkastelemaan oman maamme asemaa tässä lähinnä Eurooppalaisessa palapelissä on todettava, että alusta alkaen on

ollut niitä, jotka ovat väheksyneet Etykin tekemiä suosituksia elämän normalisoimiseksi maanosamme, mm. siten, että koko Etykin asiakirja on saanut hyvin vähän huomiota osakseen. Näin on tapahtunut lähinnä Saksan ja Ranskan eri tiedotusvälineissä. Meillä asia on hoidettu siten, että muutama päivä sitten tuli ulos painosta 40.000 kpl painos tätä asiakirjaa, joka jaetaan kouluihin ja kirjastoihin kaikkien sitä haluavien saatavaksi.

Toinen maailmansota oli hirtittävä kokemus koko ihmiskunnalle. Olen usein puhuessani näistä asioista todennut, että sota kaikkine ilmiöineen on teatteria, jossa ihminen esittää kaikesta huolimatta pääosaa. Ja kun näin on, on kärsimykset myöskin pantu ihmisen kannettavaksi. Silloinkin ihminen ei ole itse luonut itselleen tilannetta, jossa inhimilliset kärsimykset ja kestävyysmitta punnitaan, hänen on otettava vastuu toisesta, toveristaan, alaisestaan, hänen on usein yksin tehtävä ratkaisut, jotka saattavat koskea syvälle. Ihmisen inhimillinen suuruus tai pienuus mitataan usein tällaisissa ratkaisuissa, jotka muodostavat osan siitä suuresta kokonaisuudesta, jossa inhimillisellä ajattelulla on niin vähän sijaa.

Suomen joutumisesta osaksi toisen maailmansodan sotänäyttämöksi, on paljon jälkeensä keskusteltu niin tieteellisellä kuin poliittisella tasollakin, ja tietysti vielä enemmän yksityisesti.

On esitetty erilaisia teorioita siitä olisiko sodat voitu välttää, ja jos niin, millä tavoin. On myös niitä, joilla on aivan varma ja sel-

vä käsitys mikä meidän kohtalomme olisi tänä päivänä jos olisimme menetelleet niin tai näin.

Meidän on kuitenkin syytä muistaa eräs historiallinen to- tuus: Kolme vuosikymmentä on aivan liian lyhyt aika lopullisen päätöksen tekemiseen, varsinkin kun meillä ei ole käytettävissä meitä vastaan olleitten maiden arkistoja, jolloin me todella tie- täisimme, mitkä meidän vastusta- jiemme todelliset tavoitteet olivat.

Se on todettu, että mitä enem- män aika kuluu ja mitä enemmän tihkuu eritahoilta tietoja asioiden kulusta sotien aikana, sitä enem- män puolueeton historian tutkija joutuu ymmälle, mitä todella oli tapahtumassa.

Yhdestä asiasta me olemme kuitenkin kohdallamme varmoja. Sota oli kaikille siihen osallistu- ville ainutlaatuinen kokemus, joka ei koskaan tule unohtumaan, ja siksi siihen aina palataan esi- merkiksi kirjallisuudessa. Näin totesi mm. Väinö Linna joku aika sitten häntä haastateltaessa. Maalle se oli suunnaton uhraus, joka ei jättänyt koskematta ke- tään. Kaikkein suurimman uhrin antoivat kuitenkin ne, jotka sodan tuloksena joutuivat luopumaan kodeistaan ja monet terveydes- tään. Me karjalaiset.

Näin sanoessani minä en mis- sään tapauksessa väheksy muiden maakuntien ihmisten suurtakin uhrausta yhteisen asian hyväksi, mutta kiistämätön tosiasia on se, etä karjalaisten menetyksiin liit- tyi monia sellaisia korvaamatto- mia ja inhimillistä kärsimystä ai- heuttavaa, joka ei ollut muiden kohtalona. Vaikka isänmaan asia oli yhteinen, oltiin puolustamassa maata, jonka jokaisen olisi pitä- nyt tuntea omakseen. Oli kuiten- kin asioita, jotka tekivät sen meil- le karjalaisille erittäin merkityk- selliseksi.

Kun muuan maakunnan sotilas

AHON REUNALTA

Säätiö on taas muistanut niitä, jotka kerran siellä Sakkolassa, panivat alulle niiden pääomien kasvun, kokosivat aikoinaan ah- keruudellaan varoja, joilla nyt voi- tiin maksaa iloisen päivän laskut. Iloinen on mielestäni kuvaavin sa- na ilmentää sitä juhlaa, sillä juh- lana minä sen pidin, jota me sota- veteraanit vietimme. Kaukana oli sodan kauhut, vainon sauhut, en ainakaan minä kuullut kenenkään niitä muistellen kertovan.

Juhlapuheen pitäjä heitti ilmoil- le selityksen siihen, miksi me nau- ramme, laulamme, vaikka on men- nyt mannut ja mantereet. — Siksi, että olemme jo äidinmaidosta juo- neet vuosisatojen perintönä tietoi- suuden, että on aina luotava uutta, rakennettava, oli maaperä isiltä perittyä, tai vierailta saatua, hei- mon on elettävä, säilytettävä hen- kinen yhteytensä, on uskottava tulevaisuuden unelmaan!

Me olemme rajan tuttuja, on ollut mielessä ainainen lähtemi- nen, varuillaan olon tunne. Ajat- teli itseäni, katsoessani teitä vete-

katseli karjalaisten kotien pala- mista talvisodan alkupäivinä, hän käsitti sen ilman muuta kuuluvan totaalisen sodankäynnin kuvaan: Viholliselle ei ollut jätettävä läm- pimiä majoitustiloja. Asia oli hän- nen mielestään yksinkertainen ja selvä. Miltä luulette tuntuneen siitä Metsäpirtin, Raudun tai Sak- kolankin miehestä jonka koko lapsuus ja miehuus oli vietetty noilla tantereilla, jossa jokainen puu ja pensas oli tuttu, ja jonka koti oli antanut turvan ja suojan. vaikkakin harmaa ja vaatimaton Kun hänen oli uhrattava se tuh- kana sodan alttarille. Ehkä tämä sanomani on monen mielestä ai-

raaniveljet, me seisomme taas ra- jalla, nyt elämän ja kuoleman ra- jalla, onko meillä sen rajan tuol- lapuolen itsellämme oikeus valita, jäämmekö rajalle, vai onko kuin- kakin kauvan mentävä? — Me olemme tietoisia, että lähtö aina masentaa meitä, ajattelemme min- käläinen on perille tulo, vastaan- otto, mutta lähtöä aivan huojensi toivona ajatus, ehkä palaamme vielä...

Tässä lähdössä, jota nyt ajat- telen, ei ole paluun toivoa. Me joilla raja on tuttu, tiedämme, että rajan takana on aina uutta. Eikö ole lohdullista ajatella niin, että siellä on rajattomat näkymät ja olot.

Viki

VIHITTYJÄ

Nokialla vihittiin 17.1.1976 nimis- mies Unto Honkanen ja osasto- sihteeri Leena Liisi Mattila o.s. Purontaa. Hän on Tyyne ja Viljo Purontaan tytär Sakkolan Petäjär- veltä.

van liian kaunista ja ylitse am- puvaa tekstiä sodasta puhuttaes- sa, mutta olen sen näin tajunnut, enkä aikanaan usko olevani ko- konaan väärässä.

Ja tilinpäätös kaikesta. 80.000 parhaassa työiässä olevaa miestä ja naista kaatuneina. Noin 150.000 sotainvalidia. Satojatuhansia so- taveteraaneja, joiden henkiset ja fyysiset vammat alkavat nyt vas- ta ilmetä. Noin 40 sotaveteraania poistuu ikuisen rajan taa joka vuorokausi, iässä jolloin heillä in- himillisesti katsoen olisi vielä monta työntäyteistä vuotta edes- sään.

jatkuu

Heino Kurikka

Riimitys sakkolalaisten sotainvaliidiin ja veteraanien tilaisuuteen 13. 12 1975

Suvanto on sorja järvi, iso joki juoksevainen. Siitäpä säätiö nimensä saanut on tää sakkolalaisten. Rannoilla sinisen Suvannon, kahen puolen kankahilla. Siellä lasna laulelimme, siellä kasvoimme isoksi. Sieltä on muistot mummolasta, iloiset isän kodista. Muistot äidin armahaisen.

Saapuneet on sakkolaiset veteraaniveljet tänne kutsusta säätiön Suvannon.

Taapertaneet Tampereelle tähän tuttuun tupahan.

— Miehet tääl on tuttavia, keskenänsä veriveljet, vaivat vaikeat kokenut.

Miks ei siskot sakkolaiset kuunnelleet kutsua enemmän, tulla luokse tuttavien?

Olihan he mukana — sankkana parvena sakissa, kohtaloissa kovan onnen.

Vuosikymmenet kuluvat, pahat ajat taakse jäävät.

— Olit ennen nuori poika, sekä myöskin neito nuori, kun sä kuulit Suomen kutsun, sanat sait sä itsellesi:

Rikkunut on rajan rauha, yli tullut vainolainen!

Kylät kaikki kylmillänsä, talot roihuna palavat!

Kova oli käynyt käsky, sekä saamasi sapiska:

Lähde vastaan vainolaista astumahan ase kädessä!

— Siellä vieri viisi vuotta. — Moni antoi ainoansa, elon ehtoisen menetti.

Haavoittuivat hankalasti, raihnaiseksi rammettuivat.

Rautaa on monen kehossa, sisällänsä sirpaleita.

Rauhakin saatiin lopulta, sammui vainovalkeaiset pitkässä vihan pidossa.

— Vahvat oli vainomiehet: Kahmasivat Karjalamme, ottivat ikiomaksi!

Säilyi kansamme vapaus... tuloksena heidän työnsä.

Vaivojemme vastineeksi saamme viel Suomessa asua, elellä omalla maalla.

Sopotella Suomen kieltä, sillä laulaa lapsillemme.

Vuosikymmenet kuluvat rauhanajan askareissa, totisissa toiminnoissa.

— Veteraaniveljet! Meidät unehutti ukko Kruunu, palkatta pahaisäntä!

Eläkettä eivät anna, tunnusta työtämme kovoa, hankaluutta haavojemme.

— Jopa nykyiset nuoret arvostele ankarasti, pitävät kovin pahana:

Miksi esteenä olimme, tuleville poikkipuolin!

Veteraanit, vanhat miehet, harmaahapsiset havukat, kaljupäiset koltiaiset.

Marssivat joukolla torille, Helsinkiin heilahtivat.

Jossa kainosti kysyivät, laittelivat lausehensa:

— Mikä on vienyt nyt vinohon, hallitusherroilta halut- kin, tunnustaa tuloksi työmme, sekä antaa jo apunsa vaikeimmille veljillemme?

Lupasivat taas lujasti isännät nykyisen Suomen, sekä antoivat sanansa.

Tarinoivat taitavasti veteraanien velasta...

onko tuota ollenkana?

Vaiko muuten mauruavat, tahtovat tasalle päästä nykynuorten nousukaisten?

— Komitea kohta miettii vuosikymmenen — parinkin — veteraanivelkojamme.

Eläkkeitä ennen muuta, haittojemme hoitamista.

Onko niihin oikeutta?

Joskus mietinnön tekevät, kirjoittavat suuren kirjan:

— Anna ei aihetta asia — viritetty virsi suotta.

— Viime vuonna viimeinenkin veteraanimme sotien saavutti ikuisen unensa.

Kituvainen matkan päätti, enää ei vaivaansa valita.

Tule ei turhasta turulle, maalikylään matkustele.

Veteraaniveljet täällä, siskot Sakkolan sulaisen!

Emme viitsi voitotella, valitella vaivojamme.

Terveyttä toivoisimme ehtoopäivien eloksi.

Siunausta Suuren Luojan, koko kansamme kokevan, meidän kaikkien hyväksi.

Käsillämme työtä tehdä, aivoillamme askarrella.

Itsellemmekin iloksi.

Kulkeissa elämäntiellä arkisissa askareissa, vaeltaissa vaiheissamme.

SUVANTO-SÄÄTIÖN TOIMINTAA

Suvanto-säätiö järjesti Sakkolalaisille sotainvalideille ja sota-veteraaneille yhteisen tilaisuuden, tilaisuuteen olivat myös puoliset ja rintamanaiset puolisoineen tervetulleita, Suomalaisen klubin huoneistossa Tampereella. Sakkolalaisia saapui n. 200 henkilöä, joista kolmannes naisia, joka on hyvä saavutus kun ottaa huomioon nykyisen sakkolalaisten haja-asutuksen.

Säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja Eero Kurikka toivotti vieraat tervetulleeksi yhteiseen tilai-

suuteen. Tervehdyssanat on tämän numeron toisella sivulla.

Pirkanmaan sotaveteraanipiirin toiminnanjohtaja Sakari Sointu toi tilaisuuteen piirin tervehdyksen ja hän luki ja esitti yhdessä opettaja Kulon kanssa kirjaa "Kohtalon vuodet". Elli Pulakka lausui kolme runoa.

Uuno Pulakan juhlapuhe on painettuna tässä numerossa, samoin myös Heikki Kurikan riittäminen, jonka hän esitti tilaisuudessa.

Tampereen sotainvalidien veljeskuoro lauloi useita lauluja, jotka herkistivät mieltä ja piristivät. Kuoroa johti maisteri Voitto Vuorinen.

Messukylän sankarihaudalle laskettiin veteraanien ja sotainvalidien yhteiset kukat, joiden nauhassa olivat sanat: — Yhdessä nyt veljet Teille, kaatuneille sankareille teemme kunniata!

Tilaisuudessa Suvanto-säätiön puolesta ojennettiin hopealautanen Hämeen viestiin B-sarjan kiertopalkinnoksi. Hopealautasen keskelle on kaiverrettuna Sakkolan kartta, Vuoksi ja Suvanto sekä tärkeimmät paikannimet. Upea palkinto. Palkinnon SVUL:n Hämeen piirin puolesta ottivat vastaan Taisto Ojala ja Samppa Viskari, hän on Väinö Viskarin poika Sakkolan Vilakkalasta. Taisto Ojala kiitti lahjoituksesta. Suvanto-säätiön puolesta ojensivat pokaalin valtuuskunnan pj. Eero Kurikka, vpj. Uuno Pulakka ja hallituksen pj. Yrjö Raaska.

Tilaisuuden juontajana toimi Yrjö Raaska, yhteislaulut säesti pianolla Yrjö Nuora. Säätiön tarjoaman päivällisen jälkeen tilaisuus jatkui yhteisen seurustelun merkeissä.

Kukkiva kaktus

*Kaktus-kukkani kaunoinen,
kukkani marraskuun!
— Kesän kukat vei ammoin
syksy ja halla.
— Sinä kukoistat
kotini akkunalla.
— Juhlistat juhlan suuren,
äärellä joulupuun!*

*Vuodet vierivi verkalleen —
kukkani — ain olet sama.
Olet kukka kaivattu marraskuun,
kukkani äärellä joulupuun.
Täyttymys kauniimman kaipuun.*

*Mennyt vuosi taakse jää.
Uusi vuosi tervehtää.
Onko kulku — kuin ennen —
sama sen?
Ei tiedä kukka — ei ihminen.
Eteenpäin toivoen suuntamme käy.
Valoa tähyillen, vaikka ei näy.*

Helvi Laaksonen

Jukka Niemi

Vesilahti

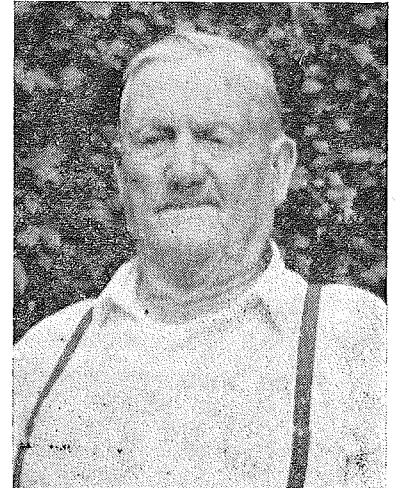
PÄÄMYYMALAMME
ja
MYYMALÄAUTOMME
PALVELEVAT TEITÄ

VEIKKO KARVONEN Vuosia täyttäneitä 50-VUOTIAS

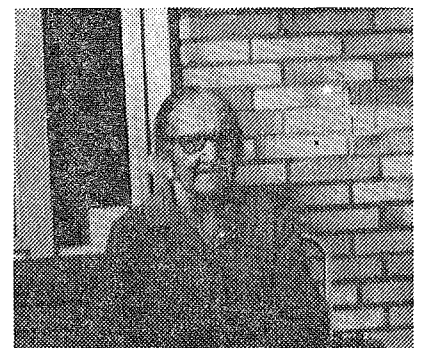

Veikko Karvonen täytti 50 vuotta 5.1.1975 Turussa. Hän on yksi Suomen tunnetuimpia kestävyysjuoksijoita. Hän saavutti olympiapronsia maratonilla Melbourne'ssa 1956 ja viidenne sijan Helsingissä 1952, voitti Euroopan mestaruuden 1954 ja EM-hopeaa 1950. Pohjoismaiden mesta-

ruuden Karvonen voitti 1951 ja 1955 sekä Bostonin maratonin 1954. Hänet valittiin Suomen parhaaksi urheilijaksi vuonna 1951. Uransa lopettuaan hän toimi 1960-luvulla SUL:n kestävyysjuoksuvalmentajana. Veikko Karvonen on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä.

94 VUOTTA täytti 14.12.1975 Martti Lammppu Turussa. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Röykkylä.

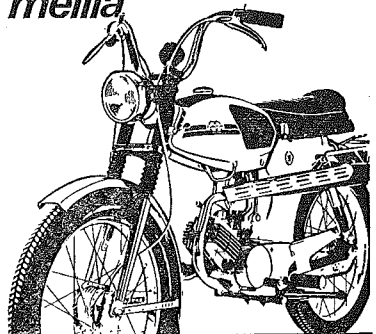
80 VUOTTA täytti 2.8.1975 Hilma Leppänen o.s. Eeva Huittisissa. Hän on syntynyt Sakkolan Riiskassa. Solmittuaan avioliiton Juho Leppäsen kanssa hänen kotikyläkseen tuli Sakkolan Lapinlahti.

80 VUOTTA täytti 25.1.1976 Anna Kekki Punkalaitumen Oriniemessä. Entinen kotikylänsä oli Sakkolan Haparainen.

80 VUOTTA täytti 30.1.1976 Aleks Pajari Lempäälän Moisiossa. Harrastuksena hänellä on seurakuntatyö. Toiminut mm. pitkään pyhäkoulunopettajana. Entinen kotikylä Sakkolassa oli Haparainen.

75 VUOTTA täytti 10.1.1976 Emi-

Nyt rävähti
uusi
TUNTURI SPORT
meillä

* Ehdoton tekniikka.
Fantastiset linjat.
Ne pitää nähdä.
TULE JA TUTUSTU!

Lempäälän Pyörä

OM. M. TOIVA - PUH. 74 286

lia Pärssinen o.s. Kallonen Punkalaitumella. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Lapinlahti.

70 VUOTTA täytti 12.12.1975 Selma Nousiainen o.s. Kotti Eurajoen Irjanteella. Hänen entinen kotipaikkansa oli Sakkolan Kottila.

70 VUOTTA täytti 25.12.1975 Selma Kallonen o.s. Pulakka Vesilahden Narvassa. Hänelle on myönnetty Martta-liiton kultainen ansiomerkki. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä.

70 VUOTTA täytti 23.1.1976 Anna-Maria Kiuru Lempäälän Toutsessa. Hänen kotipaikkansa oli Sakkolan Haitermaa.

70 VUOTTA täytti 26.1.1976 Anni Puolakka, o.s. Karvanen, Lempäälän Moisiossa. Entinen kotikylänsä oli Sakkolan Petäjärvi.

70 VUOTTA täytti 30.1.1976 Mikko Korkka Punkalaitumella. Hän on johtokunna jäsenenä toiminut innolla Punkalaitumen Kunno ja Punkalaitumen Karjala-seuran johtokunnassa. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Arkuntanhua.

60 VUOTTA täytti 24.11.1975 Mirjami Uskalinmäki o.s. Lehtovaara Kangasalla. Hän on saanut Karjalan Liiton kultaisen ansiomerkkin. Hän on syntynyt Viipurissa ja viimeinen kotipaikkansa oli Sakkolan Kiviniemi.

60 VUOTTA täytti 30.11.1975 Sirkka Sanelma Silvasti o.s. Pitkänen Toijalassa. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Lupra.

60 VUOTTA täytti 18.12.1975 Valde Jyräs Vesilahden Palhossa. Hän on syntynyt Sakkolan Hovinkylässä. Hän kuuluu Vesilahden säästöpankin isännistöön.

60 VUOTTA täytti 13.1.1976 Elli Elisa Pulakka o.s. Raaska Lempäälässä. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä. Hän on toiminut Lempäälän Karjalaisten ja Petäjärven Marttayhdistyksen puheenjohtajana. On mukana monissa karjalaisten seuratoiminnoissa. Hänen harrastenaan on korkeatasoinen lausunta, jota hän on harrastanut jo vuosikymmeniä.

60 VUOTTA täytti 16.1.1976 Eelis Peltonen Vesilahden Harviassa. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä.

60 VUOTTA täytti 14.1.1976 Irja Talja o.s. Väyrynen Vammalassa. Hän on syntynyt Sakkolan Hovinkylässä. Viimeinen kotipaikkansa oli Pyhäjärvi Vpl Pyhäkylä.

60 VUOTTA täytti 31.1.1976 Jenny Maria Haakana, o.s. Lopenen, Hattulassa. Hän on syntynyt Sakkolan Loposen mäellä.

50 VUOTTA täytti 2.12.1976 Liikkeenharj. Pentti Pärssinen Juupajoella. Hän on syntynyt Sakkolan Lapinlahdessa. Hän toimii Juupajoen Karjala-uran puheenjohtajana.

50 VUOTTA täytti 20.1.1976 Yrjö Kyllästinen Punkalaitumella. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Volossula.

50 VUOTTA täytti 6.1.1976 Erkki

Pärssinen Punkalaitumella. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Lapinlahti.

50 VUOTTA täytti 25.1.1976 Aune Asikainen o.s. Repo Raisiossa. Hänen entinen kotipaikkansa oli Sakkolan Kaarnajoki.

50 VUOTTA täytti 25.12.1975 kauppias Lahja Vanhatapio o.s. Turkkinen Rovaniemellä. Kotikylänsä Karjalassa oli Sakkolan Haparainen.

50 VUOTTA täytti 12.1.1976 Tellerio Jokinen o.s. Kallonen. Hän on syntynyt Sakkolan Haparaisissa.

50 VUOTTA täytti 11.1.1976 rouva Maire Arve o.s. Vuoli Paimiossa. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Röykkylä.

60 VUOTTA täyttää 12.4.1976 Uuno Kiuru Lempäälän Toutsessa. Hänen kotipaikkansa oli Sakkolan Haitermaa.

60 VUOTTA täyttää 27.4.1976 Maija Saara Kiuru, o.s. Lamppu, Lempäälän Toutsessa. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä.

KUOLLEITA

Anna Huuska o.s. Karppanen synt. 28.8.1889 Sakkolassa, kuoli 30.11.1975 Loimaan aluesairaalassa. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Röykkylä.

Vilppo Kukko synt. 27.6.1890 Pyhäjärvellä Vpl, kuoli 15.12.1975

Kyyhkylän invalidikodissa. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Haitermaa.

Maria Käppi o.s. Pietiäinen synt. 7.9.1893 Raudussa, kuoli 28.12.1975 Viialassa. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Kiviniemi.

Albin Viskari synt. 14.12.1893 Sakkolassa, kuoli 23.12.1975 Orivedellä.

Mylly- ja sahaliikkeen harjoittajana tunnettu sakkolalainen yrittäjä ja kulttuurihenkilö, Albin Viskari kuoli pitkällisen sairauden uuvuttamana Orivedellä 23 joulukuuta 82 vuoden ikäisenä. Hän harjoitti synnyinpitäjänsä Vilakkalan Koverajolla mylly- ja sahaliikettä sotien jälkeen. Hän perusti Hirsilän sirkkelisahayrityksen ja myöhemmin nykyaikaisen myllylaitoksen joita hoiti sairastumiseensa saakka.

Albin Viskari oli kolmen sodan veteraani, haavoittuen vapaussodassa Valkjärven taisteluissa. Hän puuhasi sk-järjestössä koko sen toimintaajan, mutta erityisesti oli hän mukana Vilakkalan nuorisoseuran toi-

minnassa ja johti seuraa pitkään. Hänen toimestaan saatiin seuralle oma toimitalo. Viskari kuului seuran laulukuoroon ja näyttelijöihin. Seura voitti arvostetun nuorisoseurapiirin palkinnon Sakkolan sarven, jonka löysi sotien jälkeen, kunnostutti ja lahjoitti sen Hämeen viestiin maa-laisseurojen kiertopalkinnoksi. Oriveden Ponnistus voitti sen omakseen.

Albin Viskari oli isänmaallinen, uuttera yrittäjä, rehti, pidetty mies. — Hänet siunattiin lähimpien omaisten läsnäollessa 11.1.1976 Orivedellä haudan lepoon.

Emilia Karppanen o.s. Mönkäre synt. 8.4.1899 Sakkolan Petäjärvellä, kuoli 16.11.1975 Tampereella. Viimeinen hänen kotipaikkansa Sakkolassa oli Kiviniemi.

Hilja Tenkanen o.s. Makkara syntynyt 5.1.1902 Sakkolassa, kuoli 20.11.1975 Hämeenkyrössä. Hänen viimeinen kotikuntansa Karjalassa oli Pyhäjärvi Vpl.

August Lopenen synt. 23.5.1906 Sakkolassa, kuoli 6.11.1975 Perniössä.

Veikko Olavi Männikkö synti 18.11.1915 Sakkolassa, kuoli 17.12.1975 Pikkolinnassa. Nämä sodan jälkeiset vuodet hän asui Tampereella, toimien asentajana Valmetin tehtaila 35 vuoden ajan. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Kiviniemi.

Terho Ilari Myllö synt. 18.5.1912 Sakkolan Hovinkylässä, kuoli 3.11.1975 Helsingissä. Jo kotikylänsään hän 19-vuotiaana perusti oman vaatturiliikkeen, joka monien vaiheitten jälkeen toimi Virka- ja siviilipukimona Helsingin Kruununhaassa. Liike oli Helsingin suurin virkapukimokimo.

Pukimon asiakkaat olivat puolustuslaitoksen korkeinta upseeristoa, m.m. sotamarsalkka C. Mannerheim, keraalit Heiskanen, Simelius, Keinonen ja Leinonen. Kaikki presidentin

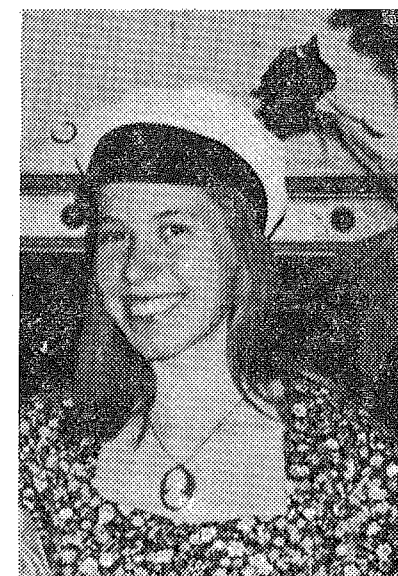

linnan sekä kadettikoulun puvut tehtiin usean vuoden ajan Myllön pukimossa.

Terho Myllö siunasi 15.11.1975 Hietaniemen siunauskappelissa kenttävasti Honkavaara.

Terho Myllö muistoa kunnioittivat m.m. keraalit Koho ja Siilasvuo, sekä kenttäpiispa Massa.

Kevään ylioppilaita

Ylioppilaaksi kirjoitti Raision lukiossa Raija Marianna Haikka Raisiosta. Äiti on Sylvi Maria Haikka o.s. Lamppu Sakkolan Ojaniemestä.

MAASEUTUVÄKI

Lempäälän-Viialan Osuuspankki

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoit- taessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessanne luottoa tarpeisiinne.

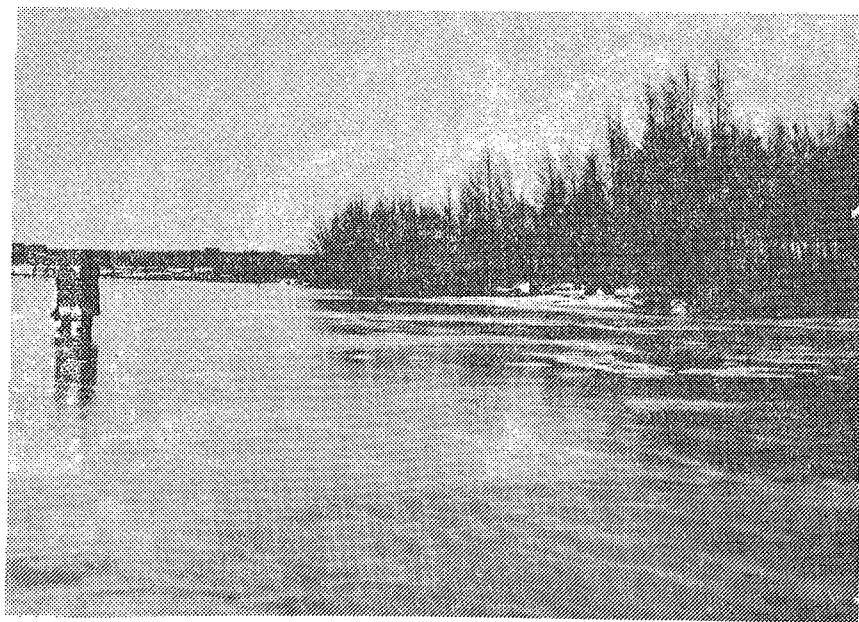
Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

Talvisia tarinoita Suvannolta

Vesistöjen jäätyessä palaavat taas mietteet aikaan entiseen, jolloin Suvanto otti jääkuoren päälle. Kovasti oli pakkasen tehtävä töitä ennenkuin jääkansi oli niin kestävä, että virtapaikat kuorentuivat umpeen. Tuolloin vasta hevosella liikkuminen oli turvallista. Etenkin Kajavasaaren lähistö oli petollinen ja monta paikollista talviuintia siellä suoritettiin, eikä aina välttytty ihmishenkien menetyksiltäkään.

Kun rannat jäätyivät, oli se pojanviikareille iloista aikaa. Silloin haettiin luistimet kesäsäilöstä ja painuttiin jäälle. Luistimet olivat nykyajan mittapuun mukaan melko alkeelliset. Minunkin ensimmäiset luistimeni oli tehty pellavaloukun raudoista. Tahkotu sileäksi ja kiinnitetty puukapaleihin. Ne kun lujasti naruilla kenkiin sidottiin, niin kyllä ne vaan luistimista kävivät.

Eräs hauska huvi oli hamarakalojen pyynti. Mitä se sellainen on? Se on sama kuin kolkkakalas-

Riiskan Vihtovan rantaa. Taustalla näkyy Metsäpirtin Kirvesmäkeä.

taminen. Kirveenhamaralla lyötiin jäähän kalan kohdalle, jolloin kala meni tajuttomaksi, sitten äkkiä jää puhki ja kala ylös ennenkuin se virkosi. Kotini lähellä oli Leppäsenniemen lahti, johon matteet tulivat etsimään kutupaikkojaan, silloin kun ohut kirkas jää peitti matalan rantaveden. Silloin

sieltä monet madesopan tarpeet kotiin kannettiin.

Mieleeni muistuu eräs toinen poikien huvi. Silloin kun jo yhtäläinen jääpeite kattoi järven ja sattui tuulinen ilma, valmistettiin omatekoinen purje ja luistimilla seisten annettiin tuulen kuljettaa jopa kymmenisen kilometriä pitkien järven selkää. Purjeeksi kelpasi joskus vain takinliepeiden levittäminen. Takaisin tulo vastatuuleen otti luonnolle. — Tosin sen jo menomatalla tiesikin.

Suvannon läheisyys ja jäällä liikkuminen synnytti kansan keskuudessa monta perinnejuttua. — Kerron tässä muutaman.

Ollessani pikkupoika oli kotonani nuottaa tekemässä Riiskankylästä eräs Manu-niminen mies, joka oli hyvä kertoja ja muutenkin "huumorimiehi". — Tässä hänen tarinansa ollessaan tulossa Pato Niemestä Vihtovanrantaan. Keskellä Suvantoa jää petti ja hän putosi pohjaan kuin kivi! Mutta

JURKKA, POLKUPYÖRÄ JA NAISET

Sakkolassa ja lähipitäjissä Jurkka tunnettiin. Hän oli tavallista miehen mittaa pitempi, mukava mies jutuissa ja huumoria ymmärtävä ihminen. Hän tiesi kaikki paikkakunnan ajankohtaiset asiat ja tapahtumat, niin hyvin kuin joku toinenkin henkilö.

Kun olin töissä Valkjärvellä, silloin rakennettiin JP 2:n kasarmeja ja samaan aikaan Jurkka oli vuoraamassa Keinäsen kahvilarakennusta, sillä hän oli puutyötaiteinen mies ja myöskin maalari ammatiltaan.

Eräänä lauantaina Jurkka sanoi minulle: — Eikös myö lähetä pyöräretkel? Mäntäis yhes, nii ois paljo rattosamp kulkii, niiko yksinnee. Minä tietysti suostuin tuumaan, sillä eihän meillä ollut ikäero kuin vaivaiset 55 vuotta. Jurkka oli 75-vuoden ikäinen ja minä olin 20-vuotias nuorukainen, mutta ikäero ei yhteistä tahtia haitannut, joskin tiesin jo etukäteen, että Jurkan polkupyöräilytaito oli melkoisesti sitä sun tätä. Jurkan omistama polkupyörä oli

lisäksi sopu oli sen jälkeen mitä parhain heidän yhteisen elämänsä ajan.

Joskus pakkaneen tuli äkkiä. Edellis-päivänä kuljettiin veneellä yli järven ja illalla kova pakkaneen jäädytti järven umpijäähän. Kerran eräs kulkukauppias ihmetteli tällaisen yön jälkeen, tultuaan aamulla kotiin, että mistähän ne ihmiet oikein yli kulkee, kun ei näkynyt jäällä jälkiä.

Tässä talvisia tarinoita rannoilla, jonne muistot usein palaavat.

Kassu

SOK:n tehtaasta kotoisin, Sok-sok-merkkiä, niinkuin Juho Särkisen polkupyöräkin. Tasaisella tiellä Jurkka ajoi eteenpäin niin pitkälle kuin pyörä kaatumatta kulki, alamäet hän juoksutti pyörää ja ylämaat työnsi sitä.

Mutta, vanhan ja viekkaan se valloitta ja huliivili hurjankin ansaan saa... niin lähdettiin matkaan Sakkolan suuntaan, kohti kotipitäjää.

Jonkin aikaa poljettuumme, alkoi Jurkka läähättää ja sanoi minulle: — Uottele vähän, mie pistäin tuos puojis! Me oltiin silloin jo tultu Vaalimoin kylään saakka. Kun Jurkka palasi kaupasta, hänellä oli kämmenissä 2 pussia karamelliä ja sanoi: — Nuo kauppiat ne sitten elävät herroiksi, sielläkin soi krammari vaan... Kysyin: Mitä se soitti? — Se soitti, että luvannut en ruusutarhaa, vaan on kaikki harhaa. — Kysyin, mitä sinä vanhamies teet karamelleilla. — Etkö sinä tiije, että leivällä hevonenkin kiiniotetaan, vaikka rauvat muussa ajetaan! — Mutko Hermannin ajoikin piiskalla!... Nyt Jurkka kehoitti minua: — Luvehan nuorilla silmilläs, mitä näissä pusseissa kyljessä oikein lukee? — Tässä pussissa lukee: — Lähekkäin. Puhdistaa kurkun, nielun ja sielun! Suositellaan soutajille, urheilijoille ja pyöräilijöille yy ämmä. Tässä toisessa lukee: — Pastilleja. Näkyä ja hitaasti suussa sulavia. Oy Abo-Turku ab.

Hehe, sanoi Jurkka ja huitaisi aimo annoksen kouralla suuhunsa molemmista pusseista ja antoi minullekin yhden pastillin molempaa laatua. Tämän jälkeen alkoi polkea vimmatusti eteenpäin, että

Itsenäisyyspäivän ansioristit ja mitalit

Suomen Leijonan ritarikunta

1 luokan jäsenmerkki Yrjö Veikko Salakka. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Kirkonkylä. Nykyinen kotipaikka Helsinki.

Ansioristi Hilja Maria Ryppö o.s. Lopenen. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Petäjäjärvi. Nykyinen kotipaikka Vesilahti.

Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunta

1 luokan mitali Uno Pulakka.

Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Arkuntanhua. Nykyinen kotipaikka Ruovesi.

1 luokan mitali Väinö Tenkanen. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Karhola. Nykyinen kotipaikka on Vantaa.

1 luokan mitali Konsta Torri. Entinen kotikylänsä oli Sakkolan Kiviniemi. Nykyinen asuinpaikka Viitasaari.

KERTOMUS KARHOLASTA

(kuudes osa)

luulin jo väkisin hänen jättävän minut jälkeen. Silloin tuli tiessä pehmeä paikka eteen ja SOK loikasi suoraan metsään. Tien pehmeys oli Jurkan onni, sillä hänellä oli melkoisen näkyvä nenä ja tämä kasvojen ulkonema sattui tonkaisemaan vauhdissa tiehen sellaisen vaon, että siihen olisi voinut istuttaa kapen perunaa. Ja lisäksi riipaisi kanervat nenään pitkän naarmun.

Voi sun vietävä, tuumasi Jurkka, eikö tätäkin tietä olisi saanut rakentaa puolta leveämmäksi, pyöräilyä varten, eikä hevosliikenteelle! Tämä on kuin ”kakkaralauta”, aja siinä sitten pyörällä!

Me pojat yhdessä sitten vain oikaistiin vinoon vääntynyt pyörän ohjaustanko ja jatkettiin taas eteenpäin. Kunnes Jurkka sanoi: — Helpotetaan menoa, levätään ja jutellaan!

Nyt tämän tauon aikana minä kysyin Jurkalta, että kun tämä polkupyörällä kulku on näin monivaiheista, onko sinulla ennen sattunut mitään erikoisesti muistettavaa kolari tai muuta tapahumaa? — Ei juuri muuta suu-
restä muistettavaa, kuin se jysäys asemapäällikön rouvan kanssa, mikä me täräytettiin Petäjärven Perätiellä. — Se olikin aika jyskäys, kun kaksi pitkää ihmistä pamauttaa päin, ko se ryökäleen rouva ei päässyt pois alta! Vaikka oli leveä ja suora tie huristaa ohi!

— Miten se rouva suhtautui sinuun sen törmäyksen jälkeen? — No se huus, jotta etkö sinä helvetin sarvikuono nähnyt, että ei hiehot pyörällä ajele, kun loikka-
sit selkään kun sonni! — Eihän tuo sitten pahasti sanotutkaan... mutta mitä sinä sille sanoit: — Minä selvitin rouvalle, että pitäisi sinun koulutettuna ihmisen tietää, ettei suurenkaan miehen haarojen välistä pysty selkäkenossa polkupyörällä läpiajamaan. Kyllä siinä

Tytär eleli talvisodan alkuaajan evakkona sydän-Häeessä. Tammi-kuun puolivälissä hän joutui sairaalaan. Oltuaan siellä muutaman vuorokauden hän synnytti pulskan pojan. Kun pian koitti sairaalasta pois pääsyn aika, niin siitä tuli ensimmäinen pulma: Tyttärellä ei ollut rievun riepua mihin olisi poikansa kääriyt. Yksi sairaanhoitajista sanoi ottavansa siitä vastuun, että pojan ylle laitetaan sairaalan kapalot ja asia oli sillä järjestyksessä.

Nyt tuli toinen pulma eteen: Mihin äiti ja poika nyt sijoitetaan? Yhteismajoitus, jossa tytär aikaisemmin oli ollut, ei tule nyt kuu-

ahtaus tulee ja kolari heti ensi kohtauksessa. Hyväähä mejän on tässä olla puhtaalla maalla, mutta eikös noustasi ylös, ennen ihmisten tuloa, luulevat vielä, että me tahallaan ollaan samassa kassassa. Ja minä autoin rouvan ylös kuin herrasmies auttaa...!

Selostuksensa jälkeen Jurkka vuorostaan kysyi minulta: — Kuules Jussi! tiijeks sie mihin päin Suvanto virtaa? — Hitostako minä sen tiijen, en ole mikään luontotieteilijä!

Minä sanon sinulle: Suvanto virtaa vinkijästi kohti Laatokkaa ja sieltä kesällä nousee lohet kutemaan Kiviniemen koskeen, sekä samaan aikaan lähtevät alajuoksun naiset myös nousemaan kohti yläjuoksua, jolloin nämä vapaat naiset vetävät puoleensa kaikki maajussien sarkatakkiset pojat ja leski-isännät, joihin tytöt takertuvat kuin vehnäjuhliisterillä laitettu tapetti talon seinään. Ja siten näistä alajuoksun tyttäristä tulee emäntiä näihin sarkapalt-

loonkaan. Majoituksen järjestyksessä vierähti muutama päivä. Jonka jälkeen eräänä aamuna tuli hoitaja kuin tuulispää paikalle: Nyt matkaan, nyt matkaan! Pääsette isoon kartanoon, josta ei ruoka teiltä lopu!

Tyttären ajatuksissa käväisi ajatus: — Ei tietysti talonväeltä, mutta liikeneekö niistä ruokaa meille. Tultuaan perille oli kartanon rouva jo rapuilla vastassa. — Oi kuinka ihanaa, ajatteli hän. Sitten kuuluikin sanat kylmät: — Viekää se muksunne tuone karjakkon mökkiin. Hän ohjaa sieltä muonamiehen asuntoon, joka on tässä samassa pihassa. Rouva veti oven kiinni ja poistui. Mentyään

toisten taloihin! Samalla Jurkka vilkaisi omaa rekkapalttoaan, seä hymy kaunisti hänen kasvojaan.

Vainiin, sanoin kaverille, eikös jatketa matkaa! Lähdettiin matkaan ja ylitettiin Vaalimoissa Kroosin silta ja siitä käännettiin ja oikaistiin pitkin peltoa toiselle tielle. Jurkka juoksutti pyöräänsä pitkin peltoa ja polkua kaitaa, kunnes tuli vastaan ainakin 100 vuotta vanha kiviaita, jonka hän ylitti yhdellä loikkauksella.

Nyt oltiin jo Jurkan tavoittees-
sa, avattiin aitan ovi ja Jurkka pujahti sisään ja vei sinne pyöränsäkin!

Tässä aitassa nukkui 40-vuotias punaposkinen pullukka, syntyisin Suvannon alajuosun puolelta ja Jurkka oli tehnyt tytön kanssa ”täräyksen”.

Näin oli minun erottava pyöräkaverista ja lähdettävä yksin matkaa jatkamaan.

Mutta Jurkan romanssi jatkui, kunnes päättyi naimisiin.

Juho Kurikka

karjakon asuntoon, siellä oli sydämellinen vastaanotto, tarjottiin korviketta ja rievää oikein voin keralla.

Lähdetään sinne tulevaan majoitukseen, pyyteli tytär. — No mikäs siinä. — Tyttären avattua asunnon oven, voi mikä näky: Perunan idätyslaatikoita oli sikin soikin, hevosen valjaita, tavaraa vaikka mitä. Hän meni ulos ja mennessään tempaisi käteensä lapioruohkan ja peitti lumella seinustat niin, että alimmat ikkunarudutkin peittyivät. Koska asunto oli tällainen hän vietti lapsen kanssa pari vuorokautta karjakon mökissä. Tällä aikaa hän kävi lämmittämässä omaa asuntoaan ja odotti milloin rupeaa pysymään lämpöisenä.

Koska karjakko lähti kirkolle, pyysi äiti, että toimittaisiko hän minunkin asioitani. — Kyllä vaan. — Kansanhuollosta halot ja kävisitkö kysymässä tulisiko pappi ristimään poikani?

Karjakon palattua asioiltaan kotiin, juoksi tytär kysymään kuinka asiat luonnistivat. — Kyllä ne ovat kunnossa. — Halot tuodaan huomenna ja rovasti tulee tänne päin pitämään hartautta, seä samalla toimittaa kasteen.

Seuraavana aamuna yksi vanhaisantä toi halot. He aikoivat pinota ne asunnon oven ulkopuolelle. Silloin kartanon salin yksi ikkuna avautui ja kuului rouvan ääni: — Ei niitä siihen saa laittaa! Minulla käy hienoja vieraita, siksi vaadin, että kartanon alue pysyy puhtaana ja ikkuna sulkeutui.

— Yritetään jos saisimme halot sopimaan asunnon sisäpuolelle!

Ystävällisen naapurin vanhan isännän tehtyä pois lähtöä kysäisi tytär: — Eikö isäntä tulisi poikani kummiksi? — Kyllä se vaan passaa...

Oli sunnuntai-iltapäivä kun ro-
vasti ajaa karautti kartanon rap-

pujen eteen ja meni sisälle. Täällä rouva istui kahvikuppinsa ääressä. Huomattuaan rovastin tulon säikähti: — Herra Jumala! Ei suinkaan mieheni, joku sukulaisistani tai työläisistäni? Sano jo pian!

Ei mitään surusanomaa, vaan missä on täällä se poikalapsi, joka kastettaman pitää?

Juotuaan rouvan tarjoamat kahvit tuli rovasti muonamiehen asunnolle. Suljettuaan oven, toivotti tytär hänet tervetulleeksi. — Rovasti katseli ympärilleen ja ajatteli: Voiko tämä olla totta? Voiko kukaan elollinen ihminen asua tällaisessa murjussa? Näky teki rovastiin sellaisen vaikutuksen, että hän lähti ulos ja aikoi lähteä keskustelemaan asiasta kartanon rouvan kanssa. Saatuaan raitista ilmaa hän plasi takaisin... Ehkä voisimme aloittaa kastetoimituksen. Ei ollut mitään kastemekkoo, sairaalan leimat koristivat kapaloita, joihin poika oli kääritty. Kaste-
maljana toimi alumiininen vesikauha, joka oli hellalla, että vesi pysyisi lämpöisenä. Pöytänä oli ylösalaisin käännetty perunan idätyslaatikko. Pöytäliinana vanha ”ressun” kappale, jonka päällä oli pieni kynttilä, joka sytytettiin ja toimitus voi alkaa.

Virallisten seremonioiden jälkeen pyysi äiti, että laulettaisiin äitivainajani lempivirrestä vaikka yksi säkeistö.

Äitinne on siis poisnukkunut? Niin on. Mieheni kaatui sodan ensipäivänä ja isäni on siellä jossaain... Me olemme tämän nuoren miehen kanssa kahden täällä oppimassa uusia elämänmuotoja. Rovastin ja tyttären äänet sointuivat lauluun: Oi kiitos Jeesus nimellesi Sun... Rovastin ja kummien lähdettyä kuului tieltä tutunomaiset askeleet. Kartanoon meni. Saapuneen mentyä pirttiin ilmestyi rouvakin kamaristaan. Isän kysyttyä tyttärtään, rupe-
si rouva kyselemään: — Oletteko lomalla? En.

Aijon jäädä tänne asumaan. — Jos rupeaisitte tekemään talon töitä yhdessä tyttärenne kanssa, niin minä voisin luovuttaa asunnoksi yhden pehtoorin teille... Mie en tiije mittiä, enneko uon hoastant tyttärei kans...

Isän syödessä eväitään, esitti tytär: — Mene tapaamaan pojan kummisetää, jospa pääsemmekin heille asumaan.

Isä teki työtä neuvottua ja kohta tuli kummisetä hevosen kanssa mökille ja kuormaan lastattiin ensin jäljellä olleet halot, sitten tytär ja poika kuorman päälle ja niin lähdettiin majan muuttoon.

Isä kävi viemässä kiitos-sepustuksen kartanon rouvalle: Kiitos Teille rouva. Kuinka viisas ja ymmärtäväinen Te olette ollut. Me olemme tulleet sieltä sodan melskeistä tänne rauhallisuuden tyys-
sijoille. Ette tekään ole häirinneet meitä, kun ette käyneet kertakaan meitä katsomassa! Vielä kerran kiitos, Jumalan Siunausta ja varjelusta, että omaisenne ja sukulaisenne palaisivat sieltä jostaki.

”Vaik’ koettelee, eipä hylkää Herra”.

Isä, tytär ja poika.

Heti muutettuaan he pääsivät lämpimään ja puhtaaseen pirttiin. Tästä kiitokseksi isä ehdotti, että ennen levolle menoa laulettaisiin ja aloitti, johon toiset yhtyivät: Ah iloista on Sua ylistää ja miellelläni mä sen teenkin. Mä tiedän et hylkää mua, vaan katsot myös vähäiseenkin.

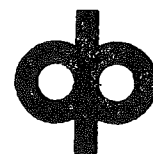
Uskovainen kummisetä piti iltarukouksen. Hyvää yötä ja Herran haltuun.

Peko Juho Lauri

HAMMASLÄÄKÄRIKSI

valmistui Turussa Ilkka Arve Paimiosta. Hänen äitinsä on Maire Arve o.s. Vulli Sakkolan Röykkylästä.

Eino Syste
Klaavuntie 6 A 5
00910 HKI 91

VESILAHDEN
OSUUSPANKKI

*joustavaa
pankkipalvelua*

SUVANNON
SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseutulehti, ilmestyy 1976 8 kertaa vuodessa.

Tilaushinta 15 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm vakinaisista ilmoituksista alennus.

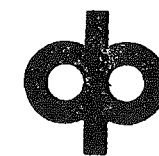
Toimituksen ja konttorin osoite 37370 Narva. Puhelin 931 - 734 843.

Postisiirtotili TA 4307 63 - 1

Pankki Vesilahden Osuuspankki 37370 Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Purontaa.

Toimituskunta Viktor Ryyppö, Helmi Uosukainen, Uuno Pulakka, Eero Koppanen ja Väinö Kekki.

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

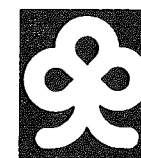
NYT SÄHKOLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKOURAKOITSIIJA

Vesilahti
Puh. 739 541

Valkeakoski
Puh. 41 810

Vesilahden Säästöpankki

auttaa - neuvo - palvelee

**LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ**

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 740 886 (verstaaseen)

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä urakalla ja laskuun.